

Collège des procureurs généraux

College van Procureurs- generaal

Bruxelles, 28 janvier 2026

Brussel, 28 januari 2026

**CIRCULAIRE N° 09/2006 DU
COLLÈGE DES PROCUREURS
GÉNÉRAUX PRÈS LES COURS
D'APPEL**

**OMZENDBRIEF NR. 09/2006 VAN HET
COLLEGE VAN PROCUREURS-
GENERAAL BIJ DE HOVEN VAN
BEROEP**

Madame, Monsieur le Procureur général,
Madame le Procureur fédéral,
Madame/Monsieur le Procureur du Roi,
Madame/Monsieur l'Auditeur du travail,
Madame le Procureur de la sécurité routière

Mevrouw, Mijnheer de Procureur-generaal,
Mevrouw de Federale Procureur,
Mevrouw/Mijnheer de Procureur des Konings,
Mevrouw/Mijnheer de Arbeidsauditeur,
Mevrouw de Procureur voor verkeersveiligheid

VERSION REVISEE
28/01/2026

HERZIENE VERSIE
28.01.2026

OBJET : Circulaire commune du ministre
de la Justice et du Collège des procureurs
généraux contenant une politique
criminelle uniforme en matière de retrait
immédiat de permis de conduire

BETREFT : **Gemeenschappelijke
omzendbrief van de minister van Justitie en
het College van Procureurs-generaal
houdende een eenvormig strafrechtelijk
beleid inzake onmiddellijke intrekking van
het rijbewijs**

Service d'appui du ministère public
Avenue de la Toison d'or 87 boîte 4
1060 Bruxelles
Tél. : 02/557.42.00
e-mail : sdaomp@just.fgov.be

Steundienst van het Openbaar Ministerie
Gulden-Vlieslaan 87 bus 4
1060 Brussel
Tel.: 02/557.42.00
e-mail: sdaomp@just.fgov.be

INFORMATIONS IMPORTANTES CONCERNANT CETTE VERSION DU TEXTE

Cette circulaire est à nouveau mise à jour (janvier 2026) en vue de lutter contre la conduite sous l'influence de l'alcool.

Les modifications seront indiquées en jaune.

Le Plan National de Sécurité 2022-2025 a sélectionné quinze phénomènes de sécurité qui font l'objet d'actions dans le cadre du fonctionnement policier de base, spécialisé et/ou intégré, dont notamment la sécurité routière¹.

L'un des principaux défis du Plan en cette matière consiste à lutter contre les « tueurs de la circulation ». Pour ce faire, le Plan National incite à prêter une attention particulière, dans le cadre des contrôles de police, à la conduite sous influence.

La Note-Cadre de Sécurité Intégrale 2022-2024 a identifié six dimensions de sécurité, dont notamment la sécurité sociétale, qui inclut la sécurité routière². Le contrôle proactif de la détection de la conduite sous l'influence de l'alcool fait partie des initiatives à prendre afin de renforcer la sécurité routière et de parvenir à une réduction significative du nombre de blessés et de décès sur nos routes.

La Note-Cadre insiste également sur la nécessité de mettre l'accent sur « ... la norme sociale en lien avec la consommation d'alcool ou de drogues au volant et sur l'usage des GSM et autres écrans pendant la conduite... ».

Enfin, le Plan fédéral de Sécurité routière 2021-2025³ a fixé l'objectif de « rendre les comportements à risque socialement inacceptables ». A cette fin, le Plan prévoit de renforcer la lutte contre la conduite sous influence : « ce phénomène reste l'un des

BELANGRIJKE INFORMATIE BETREFFENDE DEZE TEKSTVERSIE

Deze omzendbrief wordt opnieuw geactualiseerd (januari 2026) in het licht van de strijd tegen rijden onder invloed van alcohol.

De wijzigingen worden in geel aangegeven.

In het Nationaal Veiligheidsplan 2022-2025 zijn vijftien veiligheidsfenomenen geselecteerd waarvoor acties moeten worden ondernomen in het kader van de basis-, de gespecialiseerde en/of de geïntegreerde politiewerking, waaronder verkeersveiligheid¹.

Eén van de belangrijkste uitdagingen van het Plan op dit gebied is het strijden tegen de "verkeerskillers". Daartoe wordt in het Plan opgeroepen om bijzondere aandacht te schenken aan het rijden onder invloed in het raam van de politiecontroles.

In de Kadernota Integrale Veiligheid 2022-2024 zijn zes veiligheidsbelangen geformuleerd, waaronder maatschappelijke veiligheid, die ook verkeersveiligheid omvat². Het actief inzetten op het opsporen van rijden onder invloed van alcohol is een van de initiatieven die moeten worden genomen om de verkeersveiligheid te verbeteren en het aantal gewonden en doden op onze wegen aanzienlijk te verminderen.

De Kadernota onderstreept ook dat de focus moet worden gelegd op "... de veranderende sociale norm met betrekking tot alcohol- en drugsgebruik achter het stuur en het gebruik van gsm en andere schermen tijdens het rijden. ...".

Ten slotte heeft het Federaal Plan voor Verkeersveiligheid 2021-2025³ als doel gesteld "risicogedrag sociaal onaanvaardbaar te maken". Daartoe voorziet het plan in de versterking van de strijd tegen rijden onder invloed: "dit verschijnsel blijft een

¹ Plan National de Sécurité, p. 4, p. 40 à 42.

¹ Nationaal Veiligheidsplan, p. 4, p. 40 tot 42.

² Note-Cadre de Sécurité intégrale 2022-2024.

² Kadernota Integrale Veiligheid 2022-2024.

³ Plan Fédéral de Sécurité Routière 2021-2025, p. 29.

³ Federaal Plan voor Verkeersveiligheid, p. 29.

points noirs de l'insécurité routière en Belgique. La conduite sous influence de drogue ou d'alcool reste bien au-dessus de la moyenne européenne. Surtout, il persiste en Belgique une tolérance sociale bien trop élevée par rapport à ces comportements dangereux ». En ce qui concerne la conduite sous l'influence de l'alcool, le Plan fédéral veut renforcer les sanctions : « Une grande majorité des constats de conduite sous l'influence de l'alcool concerne des taux d'alcool bien supérieurs à la limite légale. Contrairement aux autres pays européens, la Belgique traite encore trop souvent ces infractions avec de simples amendes.

Manifestement ce système ne suffit pas à faire passer le message. Pour renforcer le signal, nous examinerons de manière prioritaire, avec les autorités compétentes, quelles sanctions complémentaires peuvent amener à un réel changement de comportement. »

Ce changement de comportement est nécessaire en raison du risque accru d'accident en fonction du degré d'intoxication alcoolique. Selon la récente 'Factsheet' de SWOV⁴ "Conduite sous l'emprise de l'alcool" de juin 2021⁵, à 1,0 pour mille de taux d'alcool dans le sang le risque est presque quatre fois plus élevé, et à 1,5 pour mille plus de 20 fois.

Comme déjà annoncé dans la version précédente de cette COL (du 25 mai 2023), l'objectif poursuivi consiste à abaisser progressivement le seuil du retrait immédiat du permis de conduire.

L'article 55 de la loi relative à la police de la circulation routière permet au procureur du Roi de retirer immédiatement le permis de conduire à partir de 0,35mg/l d'air alvéolaire expiré pour une durée de 15 jours. Jusqu'à ce jour, la présente circulaire indiquait que le retrait immédiat devait être opéré par défaut à partir de 0,50 mg/l d'air alvéolaire expiré (cf. 1,2 pour mille) et seulement dès 0,8 pour mille si le conducteur a manifesté un "comportement dangereux" (ce qui est rarement constaté).

van de zwarte punten in de verkeersveiligheid in België. Rijden onder invloed van drugs of alcohol blijft ver boven het Europese gemiddelde. Bovenal blijft de sociale norm ten opzichte van dit gevaarlijke gedrag in België nog veel te tolerant." Het Federaal Plan wil de sancties voor het rijden onder invloed van alcohol verhogen: "Een grote meerderheid van de vaststellingen van rijden onder invloed van alcohol betreft alcoholpercentages die ruim boven de wettelijke limiet liggen. In tegenstelling tot andere Europese landen worden deze overtredingen in België nog te vaak afgedaan met eenvoudige boetes.

Dit systeem blijkt geen voldoende duidelijke boodschap te zenden. Om het signaal te versterken, zullen wij samen met de bevoegde autoriteiten prioritair nagaan welke aanvullende sancties tot een echte gedragswijziging kunnen leiden."

Deze gedragswijziging is noodzakelijk omwille van het verhoogde risico op een ongeval bij een hogere alcoholintoxicatie. Volgens de recente Factsheet van SWOV⁴ "Rijden onder invloed van alcohol" van juni 2021⁵ is bij 1,0 promille alcohol in het bloed het risico bijna vier keer zo hoog, en bij 1,5 promille meer dan twintig keer.

Zoals in de vorige versie (d.d. 25 mei 2023) van deze COL reeds aangekondigd, bestaat het nagestreefde doel erin de drempelwaarde voor de onmiddellijke intrekking van het rijbewijs geleidelijk te verlagen.

Artikel 55 van de wet betreffende de politie over het wegverkeer geeft de procureur des Konings de mogelijkheid om het rijbewijs onmiddellijk in te trekken vanaf 0,35 mg/l uitgedemde alveolaire lucht voor een periode van 15 dagen. Tot nu toe stipuleerde deze omzendbrief dat de onmiddellijke intrekking standaard moest plaatsvinden vanaf 0,50 mg/l uitgedemde alveolaire lucht (cf. 1,2 promille) en slechts vanaf 0,8 promille als de bestuurder "verkeersonveilig gedrag" vertoonde (wat zelden voorkomt). Teneinde

⁴ Institut scientifique de recherche sur la sécurité routière (Pays-Bas)

⁵ Voir <https://swov.nl/nl/factsheet/rijden-onder-invloed-van-alcohol>

⁴ Instituut voor Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid (Nederland)

⁵ Zie <https://swov.nl/nl/factsheet/rijden-onder-invloed-van-alcohol>

Afin de renforcer la lutte contre l'alcool au volant, ce seuil est abaissé de 0,50 mg/l à 0,35 mg/l d'air alvéolaire expiré (cf. 0,8 pour mille).

La diminution de la concentration d'alcool mesurée à partir de laquelle il est procédé au retrait immédiat du permis de conduire vise une prise de conscience accrue de la dangerosité de la conduite sous influence. Ainsi, les conducteurs sont davantage découragés de conduire un véhicule sous l'influence de l'alcool.

A cette fin, la circulaire est modifiée en page 13 (0,50 mg/l est remplacé par 0,35 mg/l).

La jurisprudence considère que le retrait immédiat du permis de conduire n'est pas une sanction pénale, mais une mesure de sûreté urgente et temporaire, une mesure préventive ayant pour but d'écarter temporairement un conducteur dangereux de la circulation (voy. notamment Cour eur. D.H., 28 octobre 1999 (Escoubet c. Belgique), Dr. circ., n° 2000/112 ; C.A., 13 juillet 2001, n° 105/2001, B.3. ; C.A., 22 septembre 2004, n° 156/2004 ; Cass., 7 janvier 1998, RG P.97.0979.F ; Cass., 26 janvier 2016, P.15.0590.N).

Cela a plusieurs implications :

- d'une part, il ne peut y avoir de violation de la règle *non bis in idem* en cas de condamnation pénale ultérieure pour les faits ayant fait l'objet du retrait immédiat,
- d'autre part, le retrait de permis est indépendant d'une poursuite pénale.

L'arrêt de la cour de cassation du 19 mars 2002 dispose en effet que « *Le retrait du permis de conduire en application de l'article 55 de la loi du 16 mars 1968 relative à la police de la circulation routière ne constitue pas une sanction mais une mesure préventive visant à retirer de la circulation les conducteurs dangereux pour un certain moment; il ne suppose pas d'examen préalable ni de constatation de la faute et son application est totalement indépendante des poursuites pénales ultérieures qui pourraient*

de strijd tegen rijden onder invloed van alcohol te versterken wordt deze drempel verlaagd van 0,50 mg/l naar 0,35 mg/l uitgeademde alveolaire lucht (cf. 0,8 promille).

Met een verlaging van de gemeten alcoholconcentratie vanaf wanneer wordt overgegaan tot de onmiddellijke intrekking van het rijbewijs, wordt het vergroten van het bewustzijn van de gevaren van rijden onder invloed beoogd. De bedoeling hiervan bestaat erin bestuurders nog meer te ontmoedigen om onder invloed van alcohol een voertuig te besturen.

De omzendbrief is daartoe aangepast op pagina 13 (0,50 mg/l is vervangen door 0,35 mg/l).

In de rechtspraak wordt aangegeven dat de onmiddellijke intrekking van het rijbewijs geen strafsancie maar wel een dringende en tijdelijke veiligheidsmaatregel, en dus een preventieve maatregel is, met als doel een gevaarlijke bestuurder tijdelijk uit het verkeer te verwijderen (zie o.a. EHRM, 28 oktober 1999 (Escoubet t. België, nr. 2000/112); hof van beroep, 13 juli 2001, nr. 105/2001, B.3.; hof van beroep, 22 september 2004, nr. 156/2004; Cass., 7 januari 1998, RG P.97.0979.F; Cass., 26 januari 2016, P.15.0590.N).

Deze zienswijze heeft meerdere consequenties:

enerzijds mag er geen sprake zijn van een schending van het *non bis in idem*-beginsel bij een latere veroordeling voor de feiten die tot de onmiddellijke intrekking geleid hebben, anderzijds staat de intrekking van het rijbewijs los van een eventuele strafvervolgning.

In een arrest van het Hof van Cassatie van 19 maart 2002 wordt hierover het volgende gesteld: "*De intrekking van het rijbewijs met toepassing van artikel 55 Wegverkeerswet is geen sanctie maar een preventieve maatregel die ertoe strekt gevaarlijke bestuurders voor een bepaalde tijd uit het verkeer te verwijderen; zij veronderstelt geen voorafgaand onderzoek of vaststelling van schuld en de toepassing ervan is volledig onafhankelijk van de strafrechtelijke gevolgen die later zouden kunnen worden ingesteld*"

être intentées. » (Cass. (2e ch.), 19 mars 2002, RG P.00.1603.N). On peut en déduire que le ministère public reste maître de l'opportunité des poursuites, et que le retrait immédiat n'implique pas que des poursuites doivent impérativement être lancées contre la personne visée.

Par ailleurs, aucune disposition de la loi du 16 mars 1968 n'impose qu'une personne ayant subi un retrait immédiat soit présentée par la suite devant le tribunal de police. De même, aucune disposition n'interdit qu'une perception immédiate soit adressée après un retrait immédiat.

Il en résulte que le procureur du Roi n'a pas à modifier sa politique actuelle suite à la diminution de la concentration d'alcool à partir de laquelle le permis de conduire ou le titre qui en tient lieu doit être retiré. Ainsi, les dispositions de l'article 216*bis* et 216*ter* du Code d'instruction criminelle peuvent toujours être appliquées pour les concentrations d'alcool mesurées comprises entre 0,35 mg/l et moins de 0,50 mg/l d'air alvéolaire expiré, que le contrevenant ait ou non un domicile ou une résidence fixe en Belgique.

Lorsqu'il est procédé au retrait immédiat du permis de conduire ou du titre qui en tient lieu, en plus du formulaire du livret numéroté rédigé, le cas échéant, lors de l'application de la perception immédiate ou de la consignation d'une somme, un procès-verbal initial normal sera toujours dressé et communiqué au procureur du Roi. Le formulaire du livret numéroté, devant porter le même numéro de PV que le PV initial en vue d'éviter un double encodage doit être joint à ce procès-verbal initial.

Le procès-verbal initial permet e.a. aux procureurs du Roi de juger, lors d'une demande de restitution anticipée du permis de conduire ou titre qui en tient lieu retiré, s'il est procédé ou non à une citation (e.a. lorsque les faits entrent en ligne de compte pour l'application de l'article 38, §§ 5 et 6 de la Loi de la circulation routière) et ce, en

(Cass. (2de kamer), 19 maart 2002, RG P.00.1603.N). Hieruit kan afgeleid worden dat het Openbaar Ministerie de eindbevoegdheid heeft om te beslissen om al dan niet vervolging in te stellen en dat de onmiddellijke intrekking van het rijbewijs niet impliceert dat verplicht vervolging tegen de betrokken bestuurder ingesteld moet worden.

Uit geen enkele bepaling van de wet van 16 maart 1968 kan overigens afgeleid worden dat tegen een persoon van wie het rijbewijs ingetrokken werd nadien ook vervolging voor de politierechtbank ingesteld moet worden. Geen enkele wetsbepaling verhindert bovendien om na een onmiddellijke intrekking ook een onmiddellijke inning te versturen.

Dit heeft tot gevolg dat de procureur des Konings, ingevolge de verlaging van de alcoholconcentratie vanaf wanneer het rijbewijs of het als dusdanig geldend bewijs wordt ingetrokken, zijn actueel beleid niet dient te wijzigen. Zo kunnen de bepalingen van artikel 216*bis* en 216*ter* van het Wetboek van Strafvordering nog steeds worden toegepast voor gemeten alcoholconcentraties vanaf 0,35 mg/l en minder dan 0,50 mg/l uitgeademde alveolaire lucht; en dit ongeacht of de overtreder al dan niet een woonplaats of vaste verblijfplaats heeft in België.

Wanneer er wordt overgegaan tot de onmiddellijke intrekking van het rijbewijs of het zoals zodanig geldend bewijs zal er, naast het formulier uit het genummerde boekje dat in voorkomend geval bij toepassing van de onmiddellijke inning of wanneer er een som in consignatie gegeven, wordt opgesteld, steeds een normaal aanvankelijk proces-verbaal worden opgesteld dat wordt overgemaakt aan de procureur des Konings. Het formulier uit het genummerde boekje, dat hetzelfde PV-nummer moet dragen als het aanvankelijk PV teneinde dubbele vassing te voorkomen, dient bij dit aanvankelijk proces-verbaal gevoegd te worden.

Het aanvankelijk proces-verbaal laat de procureurs des Konings o.a. toe om te oordelen bij een verzoek tot vervroegde teruggave van het ingetrokken rijbewijs of het als zodanig geldend bewijs, of er al dan niet wordt overgegaan tot een dagvaarding (o.a. wanneer de feiten in aanmerking komen voor de toepassing van artikel 38, §§ 5 en 6

application de l'article 65, § 2 de la Loi de la circulation routière.

En outre, un procès-verbal concernant le retrait immédiat du permis de conduire ou du titre qui en tient lieu sera nécessaire lors d'éventuelles poursuites, à la suite de la conduite ou de l'accompagnement en vue de l'apprentissage pendant la période du retrait immédiat du permis de conduire ou du titre qui en tient lieu.

Bien entendu, le retrait immédiat du permis de conduire ou du titre qui en tient lieu doit, toujours et dans tous les cas, être encodé dans Portal LDU (Mercurius).

La Belgique se distingue des autres pays européens à ne prévoir en principe que des amendes dans sa législation pour les infractions d'alcool jusqu'à 1,5 pour mille, sans que le permis de conduire soit retiré immédiatement (sauf en cas de récidive). Concrètement, nous voulons abaisser ce seuil afin que le retrait d'un permis de conduire soit systématisé à partir d'un seuil inférieur, ce qui est de nature à favoriser directement la sécurité routière.

En outre, certains points ont été éclaircis à la demande de CENTREX Circulation routière, notamment :

- la façon dont il faut agir lorsque la personne dont le permis de conduire ou le titre qui en tient lieu doit être retiré, n'a pas ce document sur elle.
- la conduite de véhicules des catégories AM et G pendant la période du retrait immédiat du permis de conduire.

Cette circulaire est mise à jour, aux endroits où cela n'a pas encore été réalisé, en fonction e.a. des modifications de la loi.

Wegverkeerswet) en dit met toepassing van artikel 65, § 2 Wegverkeerswet.

Bovendien zal er een proces-verbaal inzake de onmiddellijke intrekking van het rijbewijs of het als zodanig geldend bewijs nodig zijn bij de eventuele voorkomende vervolging ingevolge het besturen of begeleiden met het oog op scholing gedurende de periode van de onmiddellijke intrekking van het rijbewijs of het als zodanig geldend bewijs.

De onmiddellijke intrekking van het rijbewijs of het als dusdanig geldend bewijs dient uiteraard nog steeds in alle gevallen gevat te worden in Portal LDU (Mercurius).

België onderscheidt zich van andere Europese landen doordat onze wetgeving voor de alcoholovertredingen tot 1,5 promille in principe alleen voorziet in boetes, zonder dat het rijbewijs onmiddellijk wordt ingetrokken (behalve bij recidive). Concreet willen wij deze drempel verlagen, zodat de onmiddellijke intrekking van een rijbewijs systematisch vanaf een lagere drempel plaatsvindt, hetgeen de verkeersveiligheid rechtstreeks ten goede komt.

Verder werden er op verzoek van CENTREX Wegverkeer enkele zaken verduidelijkt, met name:

de wijze waarop dient gehandeld te worden wanneer de persoon wiens rijbewijs of het als zodanig geldende bewijs dient ingetrokken te worden dit document niet bij heeft.

het besturen van voertuigen van de categorieën AM en G tijdens de periode van de onmiddellijke intrekking van het rijbewijs.

Op de plaatsen waar dit nog niet gebeurd was, wordt deze omzendbrief geüpdatet, o.a. in functie van wetswijzigingen.

TABLE DES MATIÈRES**I. GÉNÉRALITÉS**

- A. Portée
- B. Fondement légal
- C. Objectif

II. FAITS POUVANT DONNER LIEU AU RETRAIT IMMÉDIAT DE PERMIS DE CONDUIRE OU DU TITRE QUI EN TIENT LIEU

- 1. Conduite sous l'influence de l'alcool ou d'autres substances
- 2. Délit de fuite
- 3. Accident de la circulation imputable à une faute grave
- 4. Conduite en dépit d'une déchéance du droit de conduire
- 5. Infractions mentionnées dans les arrêtés d'exécution
- 6. Entrave à la recherche et à la constatation des infractions
- 7. Ethylo-test antidémarrage
- 8. Entrave méchante à la circulation

III. COMPETENCES**IV. INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX SERVICES DE POLICE****A. Conditions de retrait de permis de conduire**

- 1. Conduite sous l'influence de l'alcool ou d'autres substances
- 2. Le dépassement de la vitesse maximale autorisée
- 3. Dans les autres cas, mentionnés sous la rubrique II, et dans celui où la personne impliquée bénéficie d'un privilège de juridiction

B. Procédure

- 1. Le retrait de permis de conduire
- 2. Immobilisation du véhicule
- 3. La rédaction du procès-verbal

V. INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX PARQUETS**A. Compétence****B. Critères qui guident la décision****INHOUDSTAFEL****I. ALGEMEEN**

- A. Draagwijdte
- B. Wettelijke grondslag
- C. Doelstelling

II. FEITEN DIE AANLEIDING KUNNEN GEVEN TOT ONMIDDELLIJKE INTREKKING VAN HET RIJBEWIJS OF HET DAARMEE GELIJKGESTELD BEWIJS

- 1. Rijden onder invloed van alcohol of van andere stoffen
- 2. Vluchtmisdrijf
- 3. Verkeersongeval te wijten aan zware fout
- 4. Rijden spijs verval van het recht tot sturen
- 5. Overtredingen vermeld in de uitvoeringsbesluiten
- 6. Tegenwerking van de opsporing en van de vaststelling van overtredingen
- 7. Alcoholslot
- 8. Kwaadwillige belemmering van het verkeer

III. BEVOEGDHEDEN**IV. ONDERRICHTINGEN VOOR DE POLITIEDIENSTEN****A. Voorwaarden voor de intrekking van het rijbewijs**

- 1. Rijden onder invloed van alcohol of van andere stoffen
- 2. Overschrijding van de maximaal toegestane snelheid
- 3. In de overige gevallen vermeld in rubriek II en wanneer het een betrokkene met voorrecht van rechtsmacht betreft

B. Procedure

- 1. Intrekking van het rijbewijs
- 2. Immobilisering van het voertuig
- 3. Opstelling van het proces-verbaal

V. ONDERRICHTINGEN BESTEMD VOOR DE PARKETTEN**A. Bevoegdheid****B. Criteria met betrekking tot de beslissing**

- 1. Principe
- 2. Dérogations

C. Durée du retrait

- 1. Restitution avant l'expiration du délai de 15 jours
- 2. Restitution après l'expiration du délai de 15 jours suite à la prolongation et au renouvellement de la prolongation du retrait

- 3. Permis de conduire étranger
- D. Évaluation

VI. ENTRÉE EN VIGUEUR

annexe: 1

- 1. Principe
- 2. Afwijking

C. Duur van de intrekking

- 1. Teruggave vóór het verstrijken van de termijn van 15 dagen
- 2. Teruggave na het verstrijken van de termijn van 15 dagen ten gevolge van verlenging en hernieuwing van de intrekking

- 3. Buitenlands rijbewijs
- D. Evaluatie

IV. INWERKINGTREDING

bijlage: 1

CIRCULAIRE COMMUNE DU MINISTRE DE LA JUSTICE ET DU COLLÈGE DES PROCUREURS GÉNÉRAUX CONTENANT UNE POLITIQUE CRIMINELLE UNIFORME EN MATIÈRE DE RETRAIT IMMÉDIAT DE PERMIS DE CONDUIRE

Les présentes directives reprennent – en les adaptant – celles du 31 mars 2006 et du 29 septembre 2010 afin de tenir compte des articles 15, 16, 17, 18 et 19 de la loi du 9 mars 2014 modifiant la loi relative à la police de la circulation routière, coordonnée le 16 mars 1968, la loi du 29 juin 1964 concernant la suspension, le sursis et la probation, la loi du 21 juin 1985 relative aux conditions techniques auxquelles doivent répondre tout véhicule de transport par terre, ses éléments ainsi que ses accessoires de sécurité et la loi du 21 novembre 1989 relative à l'assurance obligatoire de la responsabilité en matière de véhicules automoteurs⁶.

I. GÉNÉRALITÉS

A. Portée

La présente circulaire commune a pour objectif d'uniformiser, pour **les services de police**, les cas dans lesquels respectivement l'officier de police judiciaire, auxiliaire du procureur du Roi, ou le procureur du Roi, doit être consulté en vue d'un retrait immédiat éventuel du permis de conduire ou du titre qui en tient lieu.

Elle vise à uniformiser les pratiques des **magistrats des parquets** dans le cadre des décisions de retrait de permis de conduire ou du titre qui en tient lieu, ainsi que la durée de celui-ci.

Elle ne concerne dès lors pas la retenue d'office du permis de conduire en vue d'une interdiction de conduire temporaire en application des articles 59, 60, 61 et 61ter de la loi relative à la police de la circulation routière.

GEMEENSCHAPPELIJKE OMZENDBRIEF VAN DE MINISTER VAN JUSTITIE EN HET COLLEGE VAN PROCUREURS-GENERAAL HOUDENDE EEN EENVORMIG STRAFRECHTELIJK BELEID INZAKE ONMIDDELIJKE INTREKKING VAN HET RIJBEWIJS

Onderhavige richtlijnen hernemen die van 31 maart 2006 en 29 september 2010 en passen ze aan, rekening houdende met artikelen 15, 16, 17, 18 en 19 van de wet van 9 maart 2014 tot wijziging van de wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd op 16 maart 1968, van de wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie, van de wet van 21 juni 1985 betreffende de technische eisen waaraan elk voertuig voor vervoer te land, de onderdelen ervan, evenals het veiligheidstoebehoren moeten voldoen en van de wet van 21 november 1989 betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen⁶.

I. ALGEMEEN

A. Draagwijdte

De huidige gemeenschappelijke omzendbrief beoogt **voor de politiediensten** eenvormigheid te brengen voor de gevallen waarin respectievelijk de officier van gerechtelijke politie, hulpofficier van de procureur des Konings, of de procureur des Konings moet geraadpleegd worden met het oog op een eventuele onmiddellijke intrekking van het rijbewijs of van het daarmee gelijkgesteld document.

Hij heeft tot doel de werkwijzen voor de **magistraten van de parketten** inzake de beslissing van intrekking van het rijbewijs of van het daarmee gelijkgesteld document, en de duur ervan meer eenvormig te maken.

Derhalve heeft hij geen betrekking op de ambtshalve inhouding van het rijbewijs met het oog op een tijdelijk verbod tot sturen overeenkomstig de artikelen 59, 60 en 61ter van wet betreffende de politie over het wegverkeer.

⁶ Moniteur belge du 30 avril 2014, pages 35420 et suivantes

⁶ Belgisch Staatsblad van 30 april 2014, p. 35420 en volgende

Toutefois, il semble utile de rappeler que l'interdiction de conduire ordonnée par les agents de l'autorité visés à l'article 59, § 1er, de la loi relative à la police de la circulation routière implique une interdiction de conduire un véhicule ou une monture quelconque ou d'accompagner une personne en vue de l'apprentissage, alors que le retrait immédiat du permis de conduire a uniquement pour conséquence que le suspect ne peut conduire aucun véhicule à moteur pour lequel un permis de conduire est exigé ou ne peut accompagner aucune personne en vue de l'apprentissage.

Cela signifie donc que, pendant la période du retrait immédiat du permis de conduire ou du titre qui en tient lieu, il est toujours interdit, de conduire un véhicule à moteur pour lequel un permis de conduire est exigé, même si l'intéressé est exempté de l'obligation d'être titulaire d'un permis de conduire. Ainsi, une personne née avant le 15 février 1961 ne peut pas conduire un cyclomoteur pendant la période du retrait immédiat du permis de conduire ou du titre qui en tient lieu.

De même, il est indiqué de souligner que le retrait immédiat du permis de conduire conformément à l'article 55 de la loi relative à la police de la circulation routière ne lève pas l'interdiction de conduire ordonnée en vertu des articles 60, 61, 61ter et 61^{quater} de ladite loi.

Le retrait immédiat du permis de conduire ordonné par le magistrat ou un officier de police judiciaire, auxiliaire du procureur du Roi, ne peut être confondu avec la remise matérielle par le contrevenant du « document-permis de conduire » aux verbalisants⁴. Si le contrevenant ne s'exécute pas, il se rend coupable de l'infraction prévue à l'article 58 des lois coordonnées relatives à la police de la circulation routière et le magistrat peut ordonner la saisie du « document-permis de conduire »⁵.

Toch lijkt het nuttig eraan te herinneren dat het rijverbod dat bevolen wordt door de overheidsagenten bedoeld in artikel 59 §1 Wegverkeerswet een verbod inhoudt om welk voertuig ook of welk rijdier ook te besturen of een persoon te begeleiden met het oog op scholing, terwijl de onmiddellijke intrekking van het rijbewijs alleen voor gevolg heeft dat de verdachte geen motorvoertuig waarvoor een rijbewijs vereist is mag besturen of geen persoon mag begeleiden met het oog op scholing.

Dit betekent dus dat, gedurende de onmiddellijke intrekking van het rijbewijs of het als zodanig geldend bewijs, het altijd verboden is om een motorvoertuig te besturen waarvoor een rijbewijs vereist is, zelfs al is de betrokkene vrijgesteld van de verplichting om houder te zijn van een rijbewijs. Zo mag een persoon die geboren is vóór 15 februari 1961 geen bromfiets besturen tijdens de periode van de onmiddellijke intrekking van het rijbewijs of het als zodanig geldend bewijs.

Eveneens lijkt het wenselijk er de aandacht op te vestigen dat de onmiddellijke intrekking van het rijbewijs overeenkomstig artikel 55 Wegverkeerswet het rijverbod bevolen overeenkomstig de artikelen 60, 61, 61ter en 61^{quater} Wegverkeerswet niet opheft.

De door een magistrat of een officier van gerechtelijke politie, hulpofficier van de procureur des Konings, bevolen onmiddellijke intrekking van het rijbewijs mag niet verward worden met de materiële inlevering van het "rijbewijs-document" door de overtreder aan de verbalisanten⁴. Geeft de overtreder daaraan geen gevolg, dan maakt hij zich schuldig aan de door artikel 58 van de gecoördineerde wetten betreffende de politie over het wegverkeer voorziene inbreuk en kan de magistrat de inbeslagname van het "rijbewijs-document" bevelen⁵.

⁴ Voyez la rédaction de l'art. 55, al. 4, des lois coordonnées sur la police de la circulation routière.

⁵ Sur ces points, voyez ARNOU, P. en DE BUSSCHER, M., "Misdrijven en sancties in de Wegverkeerswet", Kluwer Rechtswetenschappen, België, numéros 1184, 1231 et 1234.

⁴ Zie de zinswending van art. 55, al. 4, van de gecoördineerde wetten betreffende de politie over het wegverkeer.

⁵ Op deze punten, zie ARNOU, P. en DE BUSSCHER, M., "Misdrijven en sancties in de Wegverkeerswet", Kluwer Rechtswetenschappen, België, nummers 1184, 1231 en 1234.

Le fait qu'un contrevenant ne soit pas porteur de son permis de conduire ou du titre qui en tient lieu, n'empêche pas le magistrat du ministère public ou l'officier de police judiciaire, auxiliaire du procureur du Roi, d'en ordonner le retrait immédiat⁷

Le fait qu'un contrevenant ne soit pas porteur de son permis de conduire ou du titre qui en tient lieu, n'empêche pas non plus le magistrat du ministère d'en ordonner la saisie, conformément à l'article 55, § 3 des lois coordonnées relatives à la police de la circulation routière.

Dans les cas décrits dans cette COL, le magistrat du ministère public ou l'officier de police judiciaire, auxiliaire du procureur du Roi, ordonne alors le retrait immédiat du permis de conduire ou du titre qui en tient lieu, même si l'intéressé se trouve dans l'incapacité de remettre ce document immédiatement.

Dans les cas où le permis de conduire ou le titre qui en tient lieu n'est pas remis immédiatement, l'intéressé est sommé de transmettre le document, dans les meilleurs délais, respectivement à l'unité à laquelle appartient le verbalisant ou au parquet. Il est fait mention des circonstances et de l'éventuel retard de remise du document au procès-verbal initial ou procès-verbal subséquent.

B. Fondement légal

La matière est réglée par les articles 55, 55bis et 56 de la loi relative à la police de la circulation routière coordonnée par l'arrêté royal du 16 mars 1968.

Conformément à l'article 56 de la loi relative à la police de la circulation routière, modifié par l'article 16 de la loi du 9 mars 2014 précitée, le permis immédiatement retiré doit être restitué par le ministère public compétent :

- après quinze jours, sauf si le tribunal de police a prolongé le délai;

Het feit dat een overtreder geen drager is van zijn rijbewijs of het als zodanig geldende bewijs, belet de magistraat van het openbaar ministerie of de officier van gerechtelijke politie, hulpofficier van de procureur des Konings niet de onmiddellijke intrekking ervan te bevelen.⁷

Het feit dat een overtreder geen drager is van zijn rijbewijs of het als zodanig geldende bewijs, belet de magistraat van het openbaar ministerie evenmin om de inbeslagname daarvan, overeenkomstig artikel 55, § 3 van de gecoördineerde wetten betreffende de politie over het wegverkeer, te bevelen.

In de gevallen die in deze COL worden omschreven beveelt de magistraat van het openbaar ministerie of de officier van gerechtelijke politie, hulpofficier van de procureur des Konings dus de onmiddellijke intrekking van het rijbewijs of het als zodanig geldend bewijs, zelfs al kan de betrokkene dit document niet onmiddellijk afgeven.

In de gevallen dat het rijbewijs of het als zodanig geldend bewijs niet onmiddellijk wordt afgegeven, wordt de betrokkene aangemaand om het document zo spoedig mogelijk over te maken aan respectievelijk de eenheid waartoe de verbalisant behoort of het parket. Van de omstandigheden en het eventueel laattijdig inleveren van het document wordt melding gemaakt in het aanvankelijk proces-verbaal of in een navolgend proces-verbaal.

B. Wettelijke grondslag

De materie wordt geregeld door de artikelen 55, 55bis en 56 van de wet betreffende de politie over het wegverkeer gecoördineerd door het koninklijk besluit van 16 maart 1968.

Overeenkomstig het door artikel 16 van de hiervoor vermelde wet van 9 maart 2014 gewijzigde artikel 56 van de wet betreffende de politie over het wegverkeer moet het onmiddellijk ingetrokken rijbewijs teruggegeven worden door het bevoegde openbaar ministerie:

- na vijftien dagen, behalve indien de politierechtbank de termijn heeft verlengd;

⁷ ARNOU, P. en DE BUSSCHER, M., op. cit., numéros 1195-1199 et 1228

⁷ ARNOU, P. en DE BUSSCHER, M., op. cit., nummers 1195-1199 en 1228

- après expiration du délai prolongé par le tribunal de police;
- lorsque le juge ne prononce aucune déchéance du droit de conduire;
- lorsque le titulaire d'un permis de conduire étranger, qui ne répond pas aux conditions fixées par le Roi pour pouvoir obtenir un permis de conduire belge, quitte le territoire.

L'article 55bis permet au procureur du Roi de requérir devant le tribunal de police une ordonnance de prolongation de trois mois maximum, ainsi qu'un renouvellement de cette prolongation

C. Objectif

Une politique uniforme est souhaitable, en vertu des principes d'égalité et de proportionnalité. Elle exclut ainsi l'arbitraire et renforce la crédibilité de l'action des parquets et des services de police.

De telles directives garantissent un traitement juridique uniforme pour les usagers de la route et créent une situation claire pour les services de police.

Il ne faut cependant pas perdre de vue que l'égalité devant la loi permet et impose même aux magistrats du parquet de tenir compte dans leurs décisions de toutes les circonstances du cas d'espèce ainsi que des antécédents éventuels de l'intéressé.

Des dérogations à la présente circulaire peuvent donc être appliquées en fonction de tels éléments et, en principe, dans les conditions précisées sous le point V.B.2. Elles doivent cependant être motivées.

Il convient de rappeler que le retrait immédiat de permis de conduire, a fortiori sa prolongation et le renouvellement de cette prolongation, constitue une mesure par définition exceptionnelle et que le fait qu'elle ne soit pas prévue dans un certain nombre de cas ne saurait être interprété comme signe d'une quelconque impunité.

- na het verstrijken van de door de politierechtbank verlengde termijn;
- indien de rechter geen verval van het recht tot sturen uitspreekt;
- indien de houder van een buitenlands rijbewijs die niet voldoet aan de door de Koning bepaalde voorwaarden om een Belgisch rijbewijs te kunnen verkrijgen, het grondgebied verlaat.

Door artikel 55bis kan de procureur des Konings een beschikking tot verlenging met ten hoogste drie maanden en een hernieuwing van die verlenging vorderen bij de politierechtbank.

C. Doelstelling

Gelet op het gelijkheids- en proportionaliteitsbeginsel is een eenvormig beleid wenselijk. Hierdoor wordt willekeur uitgesloten en de geloofwaardigheid van de werking van de parketten versterkt.

Dergelijke richtlijnen garanderen een eenvormige rechtsbehandeling voor de weggebruikers en scheppen duidelijkheid voor de politiediensten.

Er mag evenwel niet uit het oog worden verloren dat de gelijkheid voor de wet aan de parketmagistraten de mogelijkheid biedt en hen er zelfs toe verplicht bij hun beslissingen rekening te houden met alle omstandigheden van de zaak, alsook met de eventuele antecedenten van betrokkene.

Afwijkingen op deze omzendbrief kunnen dus toegepast worden op grond van dergelijke elementen en, in beginsel, onder de voorwaarden omschreven onder punt V.B.2. Zij moeten evenwel met redenen worden omkleed.

Er moet aan worden herinnerd dat de onmiddellijke intrekking van het rijbewijs, a fortiori de verlenging ervan en de hernieuwing van die verlenging, per definitie een uitzonderingsmaatregel vormt en dat het gegeven dat daar in een aantal gevallen niet in wordt voorzien, niet als enige vorm van straffeloosheid mag worden beschouwd.

II FAITS POUVANT DONNER LIEU AU RETRAIT IMMÉDIAT DE PERMIS DE CONDUIRE OU DU TITRE QUI EN TIENT LIEU

1. Conduite sous l'influence de l'alcool ou d'autres substances⁷

Pour le conducteur, la personne qui s'apprêtait à conduire ou accompagnait un conducteur en vue de l'apprentissage ou s'apprêtait à accompagner un conducteur en vue de l'apprentissage :

- si l'analyse de l'haleine mesure une concentration d'alcool d'au moins 0,35 milligramme par litre d'air alvéolaire expiré,
- lorsqu'il ne peut être procédé à l'analyse de l'haleine, si le test de l'haleine détecte une concentration d'alcool par litre d'air expiré d'au moins 0,35 milligramme par litre d'air alvéolaire expiré,
- en cas de refus du test de l'haleine ou de l'analyse de l'haleine,
- si, pour une raison autre que le refus, il ne peut être procédé ni au test de l'haleine, ni à l'analyse de l'haleine et que la personne donne des signes évidents d'imprégnation alcoolique,
- si, pour une raison autre que le refus, il ne peut être procédé ni au test de l'haleine, ni à l'analyse de l'haleine et que la personne se trouve apparemment en état d'ivresse,
- si le test salivaire fait apparaître la présence dans l'organisme d'au moins une des substances visées à l'article 37bis, § 1er, 1° dont le taux est égal ou supérieur à celui fixé dans le tableau de l'article 61bis, § 2, 2°,
- en cas de refus du test salivaire ou de l'analyse de salive sans motif légitime,
- s'il n'a pu être procédé, suite à un refus pour un motif légitime ou une impossibilité pratique pour récolter assez de salive, ni au

II. FEITEN DIE AANLEIDING KUNNEN GEVEN TOT ONMIDDELIJKE INTREKKING VAN HET RIJBEWIJS OF HET DAARMEE GELIJKGESTELD BEWIJS

1. Rijden onder invloed van alcohol of van andere stoffen⁷

Voor de bestuurder, de persoon die op het punt stond een voertuig te besturen of een bestuurder begeleidde met het oog op scholing of op het punt stond om dit laatste te doen:

- indien de ademanalyse een alcoholconcentratie van ten minste 0,35 milligram per liter uitgeademde alveolaire lucht meet,
- wanneer niet tot een ademanalyse overgegaan kon worden en de ademtest een alcoholconcentratie van ten minste 0,35 milligram per liter uitgeademde alveolaire lucht meet,
- wanneer de ademtest of -analyse geweigerd wordt,
- indien, omwille van een andere reden dan een weigering, niet overgegaan kon worden tot een ademtest of -analyse en de betrokkene duidelijke tekenen van alcoholopname vertoont,
- indien, omwille van een andere reden dan een weigering, niet overgegaan kon worden tot een ademtest of -analyse en de betrokkene klaarblijkelijk in staat van dronkenschap verkeerde,
- indien de **speekseltest** de aanwezigheid van ten minste één van de in artikel 37bis, §1, 1° bedoelde stoffen in het lichaam aangeeft, waarvan het percentage gelijk is aan of hoger dan dat uit de tabel in artikel 61bis, § 2, 2°,
- in geval van weigering van de **speekseltest**-of analyse zonder wettige reden,
- indien na een weigering omwille van een wettige reden of een praktische onmogelijkheid om voldoende speeksel te

⁷ En connexité ou non avec homicide ou lésions involontaires.

⁷ Al dan niet in samenhang met onopzettelijke doding of onopzettelijke verwonding.

⁸ Voir la Circulaire commune du de la Justice et du Collège des procureurs généraux contenant une politique uniforme de contrôle, de constatation, de recherche et de poursuite relative à la présence dans l'organisme de substances autres que l'alcool qui influencent la capacité de conduite – conduite sous l'influence de drogues, diffusée par la circulaire 19/2010 du 29.09.2010, révisée.

test salivaire ni à l'analyse de salive et que la check-list standardisée visée à l'article 61bis, § 2, 1°, donne une indication de signes d'usage récent d'une des substances visées à l'article 37bis, § 1er, 1°,

- au cas où le résultat du test salivaire est négatif et que l'intéressé se trouve apparemment en état d'ivresse.

2. Délit de fuite

Si le conducteur prend la fuite pour échapper aux constatations utiles:

- soit en cas d'accident de circulation ayant entraîné pour autrui des blessures ou la mort ;
- soit en cas de conduite en état d'ivresse à la suite de l'usage d'alcool, de drogues ou de médicaments;

3. Accident de la circulation imputable à une faute grave

Si l'accident de la circulation, apparemment imputable à une faute grave du conducteur, a entraîné pour autrui des blessures graves ou la mort.

Les "fautes graves" résultant d'une conduite compromettant la sécurité routière s'apprécie sur base de circonstances de fait et plus particulièrement en fonction des critères intrinsèques ou extrinsèques à l'accident:

- Exemples de critères intrinsèques à l'accident:

a) éléments propres aux circonstances de l'accident:

- nature et gravité de l'infraction;
- lieu : type de voirie, carrefour, agglomération, abords d'écoles;
- moment : jour de semaine, week-end, jour, nuit;
- densité de circulation : néant, circulation dense, heure de pointe;
- conditions atmosphériques : pluie violente, brouillard, neige, verglas, vent violent.

verzamelen noch tot een speekseltest of een speekselanalyse overgegaan kon worden en de gestandaardiseerde checklist uit artikel 61bis, § 2, 1° een aanwijzing geeft van recent gebruik van één van de in artikel 37bis, §1, 1° bedoelde stoffen,

- wanneer het resultaat van de speekseltest negatief is en betrokkene klaarblijkelijk in staat van dronkenschap verkeert.

2. Vluchtmisdrijf

Indien de bestuurder de vlucht neemt om zich aan de dienstige vaststellingen te onttrekken:

- ofwel bij een verkeersongeval met voor anderen verwondingen of de dood tot gevolg;
- ofwel bij het sturen in staat van dronkenschap door het gebruik van alcohol, drugs of geneesmiddelen;

3. Verkeersongeval te wijten aan een zware fout

Indien het verkeersongeval, dat klaarblijkelijk aan een zware fout van de bestuurder te wijten is, aan anderen ernstige verwondingen of de dood heeft veroorzaakt.

"Zware fouten" die voortvloeien uit verkeersonveilig gedrag, worden beoordeeld op grond van de feitelijke omstandigheden, inzonderheid van de elementen die rechtstreeks of onrechtstreeks verband houden met het ongeval:

- Voorbeelden van elementen die rechtstreeks verband houden met het ongeval:

a) elementen eigen aan de omstandigheden van het ongeval:

- aard en ernst van het misdrijf;
- plaats: type weg, kruispunt, bebouwde kom, omgeving school;
- tijd: weekdag, weekend, dag, nacht;
- verkeersdichtheid: geen, druk verkeer, spitsuur;
- weersomstandigheden: hevige regen, mist, sneeuw, ijzel, hevige wind.

b) éléments propres au conducteur:

- style de conduite, plus précisément la mise en danger manifeste de soi-même ou d'autres usagers de la route;
- état physique ou psychique.

c) éléments propres au véhicule:

- état technique.

- Exemples de critères extrinsèques à l'accident, mais qui peuvent être importants pour l'appréciation du magistrat:

a) éléments propres au conducteur:

- âge, conduite;
- état de récidive, dans la mesure où le verbalisant peut en avoir connaissance.

b) éléments propres au véhicule:

- défaut d'assurance;
- défaut d'immatriculation;
- véhicule volé;
- non-conformité à la réglementation relative au contrôle technique.

4. Conduite en dépit d'une déchéance du droit de conduire

Si le conducteur ou la personne qui l'accompagne en vue de l'apprentissage est déchu du droit de conduire un véhicule à moteur de la catégorie du véhicule qu'il utilise, pour autant que cette personne soit encore en possession du permis de conduire ou du titre qui en tient lieu et a omis de le remettre au greffe.

5. Infractions mentionnées dans les arrêtés d'exécution

Si le conducteur a commis une des infractions aux règlements pris en exécution de la loi relative à la police de la circulation routière, décrites ci-après:

b) elementen eigen aan de bestuurder:

- rijstijl, meer bepaald het kennelijk in gevaar brengen van zichzelf of van andere weggebruikers;
- fysieke of psychische toestand.

c) elementen eigen aan het voertuig:

- technische toestand.

- Voorbeelden van elementen die onrechtstreeks verband houden met het ongeval, doch belang kunnen hebben bij de beoordeling door de magistrat:

a) elementen eigen aan de bestuurder:

- leeftijd, rijvaardigheid;
- staat van recidive, voor zover de verbalisant hiervan kennis kan hebben.

b) elementen eigen aan het voertuig:

- geen verzekering;
- geen inschrijving;
- gestolen voertuig;
- niet in orde met technische controle

4. Rijden spijs een verval van het recht tot sturen

Indien de bestuurder of de persoon die hem begeleidt met het oog op de scholing vervallen is verklaard van het recht tot het sturen van een motorvoertuig van de categorie van het voertuig dat hij gebruikt, voor zover deze persoon nog in het bezit is van het rijbewijs of het als zodanig geldend bewijs en nagelaten heeft dit bij de griffie in te leveren.

5. Overtredingen vermeld in de uitvoeringsbesluiten

Indien de bestuurder één van de hierna omschreven overtredingen heeft begaan tegen de regelgeving uitgevaardigd op grond van de wet betreffende de politie over het wegverkeer:

5.a. Le dépassement de la vitesse maximale autorisée:

- **dans une agglomération, une zone 30, aux abords d'écoles, dans une zone résidentielle ou une zone de rencontre:**

1. de plus de 20 km/h pour les véhicules et les trains de véhicules d'une MMA supérieure à 7,5 tonnes, les autobus et les autocars; de plus de 30 km/h pour les autres véhicules.

- **sur les autres routes:**

1. de plus de 30 km/h pour les véhicules et les trains de véhicules d'une MMA supérieure à 7,5 tonnes, les autobus et les autocars;
2. de plus de 40 km/h pour les autres véhicules.

- **ou, quel que soit le type de route, lorsque les conditions atmosphériques sont extrêmement défavorables et que la visibilité est réduite à moins de 100 mètres, à savoir en cas de brouillard ou de chute de neige, de même qu'en cas de forte pluie:**

1. dans une agglomération, une zone 30, aux abords d'écoles, dans une zone résidentielle ou une zone de rencontre: de plus de 20 km/h pour tous les véhicules;
2. sur les autres routes: de plus de 30 km/h pour tous les véhicules.

Pour calculer la vitesse à prendre en compte, il convient bien entendu de tenir compte de la marge de correction purement technique, reprise dans la circulaire "Vitesse".

La vitesse maximale autorisée dépend aussi de la nature du véhicule.

5.b. Les infractions du quatrième degré à l'arrêté royal du 1er décembre 1975 portant règlement général sur la police de la circulation routière et de l'usage de la voie publique, indiquées conformément à l'article 4 de l'arrêté royal

5.a. Overschrijding van de maximaal toegestane snelheid:

- **binnen een bebouwde kom, zone 30, schoolomgeving, woonerf of erf:**

1. met meer dan 20 km/u voor voertuigen en slepen met MTM van meer dan 7,5 ton, alsook voor autobussen en autocars; met meer dan 30 km/u voor andere voertuigen.

- **op de andere wegen:**

1. met meer dan 30 km/u voor voertuigen en slepen met MTM van meer dan 7,5 ton, alsook voor autobussen en autocars;
2. met meer dan 40 km/u voor andere voertuigen.

- **of ongeacht de aard van de weg, wanneer de klimatologische omstandigheden uitermate ongunstig zijn en de zichtbaarheid beneden 100 meter is gedaald, te weten bij mist of sneeuwval, alsook bij sterke regenval:**

1. binnen een bebouwde kom, zone 30, schoolomgeving, woonerf of erf: met meer dan 20 km/u voor alle voertuigen;
2. op de andere wegen: met meer dan 30 km/u voor alle voertuigen

Om de snelheid waarmee rekening moet worden gehouden te berekenen, moet men uiteraard de louter technische correctiemarge, weergegeven in de omzendbrief "Snelheid", in acht nemen.

De maximaal toegestane snelheid hangt eveneens af van de aard van het voertuig.

5.b. De overtredingen van de vierde graad op het koninklijk besluit van 1 december 1975 houdende algemeen reglement op de politie van het wegverkeer en het gebruik van de openbare weg, aangewezen ingevolge artikel 4 van het koninklijk besluit

du 30 septembre 2005, reprises au tableau ci-annexé.

5.c. Les infractions du deuxième ou du troisième degré, dans la mesure où un ou plusieurs usagers de la route ont été mis en danger ou dans la mesure où l'infraction a été commise dans des circonstances dangereuses.

Il est renvoyé en particulier aux dispositions suivantes du règlement général sur la police de la circulation routière et de l'usage de la voie publique:

Article 2.2°, alinéa 1er de l'A.R. du 30.09.2005 (article 8.3 de l'A.R. du 1er décembre 1975): «Tout conducteur doit être en état de conduire, présenter les qualités physiques requises et posséder les connaissances et l'habileté nécessaires.»

Le magistrat de parquet doit être informé lorsque l'infraction résulte d'une incapacité physique ou psychique du conducteur le rendant inapte à la conduite pour une longue période.

Article 3.36° de l'A.R. du 30.09.2005 (article 61.1.1° et 62ter, alinéa 2.1° de l'A.R. du 1er décembre 1975): 'lors du feu rouge, avoir franchi la ligne d'arrêt ou, à défaut de ligne d'arrêt, avoir transgressé le feu rouge même'.

6. Entrave à la recherche et à la constatation des infractions

La détention de tout équipement ou de tout autre moyen entravant ou empêchant la constatation d'infractions à la loi et aux règlements sur la police de la circulation routière, ou permettant de détecter les appareils fonctionnant automatiquement visés à l'article 62 (article 62bis de la loi relative à la police de la circulation routière).

7. Ethylo-test antidémarrage

Si la validité du permis de conduire du conducteur a été limitée aux véhicules à moteur équipés d'un éthylo-test antidémarrage et que le conducteur conduit un véhicule à moteur non équipé

van 30 september 2005, weergegeven in de hieraan gehechte tabel.

5.c. De overtredingen van de tweede of derde graad, voor zover daarbij één of meer weggebruikers in gevaar zijn gebracht of de overtreding in gevaarlijke omstandigheden is begaan.

In het bijzonder wordt gewezen op de volgende bepalingen van het algemeen reglement op de politie van het wegverkeer en het gebruik van de openbare weg:

Artikel 2.2°, eerste lid van het K.B. van 30.09.2005 (artikel 8.3 van het K.B. van 1 december 1975): "Elke bestuurder moet in staat zijn te sturen, en de vereiste lichaamsschiktheid en de nodige kennis en rijvaardigheid bezitten."

Een verwittiging van de parketmagistraat dringt zich op als de inbreuk te wijten lijkt aan een langdurige fysieke of psychische ongeschiktheid van de bestuurder.

Artikel 3.36° van het K.B. van 30.09.2005 (artikel 61.1.1° en 62ter, lid 2.1° van het K.B. van 1 december 1975): "bij rood licht de stopstreep, of als er geen is, het rood licht zelf voorbereiden te zijn".

6. Tegenwerking van de opsporing en van de vaststelling van overtredingen

Het voorhanden hebben van apparatuur of van andere middelen die de vaststelling van overtredingen van de wet of van de regelgeving betreffende de politie over het wegverkeer bemoeilijken of verhinderen, of die de mogelijkheid bieden de automatisch werkende toestellen bedoeld in artikel 62 op te sporen (artikel 62bis van de wet betreffende de politie over het wegverkeer).

7. Alcoholslot

Indien de geldigheid van het rijbewijs van de bestuurder beperkt is tot motorvoertuigen die uitgerust zijn met een alcoholslot en de bestuurder een motorvoertuig bestuurt dat niet uitgerust is met een alcoholslot of niet

d'un tel dispositif ou ne remplit pas les conditions du programme d'encadrement.

8. Entrave méchante à la circulation

Entrave méchante, par toute action, à la circulation ferroviaire ou routière en cours (article 406, alinéa 3, du Code pénal)

III. COMPETENCES

La compétence d'ordonner le retrait de permis de conduire est aujourd'hui partagée entre les fonctionnaires de police et le procureur du Roi, le cas échéant le procureur général.

L'octroi de cette compétence au fonctionnaire de police, officier de police judiciaire est justifiée par le souci de décharger les services de police et les magistrats de parquets de garde d'une procédure d'avis lourde et fastidieuse lorsque essentiellement les infractions sont constatées objectivement par des instruments de mesure⁹.

IV. INSTRUCTIONS DESTINEES AUX SERVICES DE POLICE

A. CONDITIONS DE RETRAIT DE PERMIS DE CONDUIRE

Hormis la circonstance où la personne impliquée jouit d'un privilège de juridiction (article 55 § 1er, alinéa 3 LPCR, articles 479 et 483 du Code d'instruction criminelle), et les hypothèses qui auraient fait l'objet d'une concertation préalable avec le procureur du Roi et de directives particulières de celui-ci, ou l'exception visée sous V.B.2, le retrait de permis de conduire est ordonné par un officier de police judiciaire dans les cas suivants :

voldeet aan de voorwaarden van het omkaderingsprogramma.

8. Kwaadwillig belemmeren van het verkeer

Het door enige handeling, kwaadwillig het verkeer dat gaande is op de spoorweg of op de weg, belemmeren (artikel 406, derde lid, van het Strafwetboek)

III. BEVOEGDHEDEN

De intrekking van het rijbewijs is momenteel een gedeelde bevoegdheid van de politieambtenaren, de procureur des Konings en desgevallend de procureur-generaal.

Deze bevoegdheid werd toegekend aan de politieambtenaar, officier van gerechtelijke politie om te voorkomen dat de politiediensten en de parketmagistraten van dienst een zware en omslachtige procedure van berichtgeving moeten doorlopen als de inbreuken hoofdzakelijk objectief worden opgetekend met meetinstrumenten⁹.

IV. ONDERRICHTINGEN VOOR DE POLITIEDIENSTEN

A. VOORWAARDEN VOOR DE INTREKKING VAN HET RIJBEWIJS

Behalve wanneer het een betrokkene met voorrecht van rechtsmacht betreft (artikel 55, §1, lid 3 van de wet betreffende de politie over het wegverkeer, artikelen 479 en 483 van het Wetboek van Strafvordering) en de hypothesen waarover voorafgaand overleg met de procureur des Konings zou gepleegd zijn en die vervat zijn in bijzondere richtlijnen van deze laatste, of de uitzondering bedoeld onder V.B.2, wordt in de volgende gevallen de intrekking van het rijbewijs bevolen door een officier van gerechtelijke politie:

⁹ Doc. Parl., Chambre, 53 2880/003, page 7 et 2880/004, page 13

⁹ Parl. St., Kamer, 53 2880/003, p. 7 en 2880/004, p. 13

1. Conduite sous l'influence de l'alcool ou d'autres substances

1.a. si le conducteur ou la personne qui l'accompagne en vue de l'apprentissage :

- soit présente, après analyse de l'haleine, ou s'il ne peut y être procédé après un test de l'haleine, un taux d'imprégnation alcoolique d'au moins 0,35 mg/l d'air alvéolaire expiré;
- soit a remis un test salivaire qui révèle la présence d'une des substances visées à l'article 37bis, § 1er, 1° de la loi relative à la police de la circulation routière à un taux égal ou supérieur à celui fixé dans le tableau de l'article 61bis, § 2, 2° de la même loi.

1.b. si le conducteur ou la personne qui l'accompagne en vue de l'apprentissage :

- se refuse au test de l'haleine ou à une analyse d'haleine ou (sans motif légitime) au prélèvement sanguin;
- se refuse, sans motif légitime, au test salivaire ou à l'analyse de salive (ou au prélèvement sanguin prévu à l'article 63 § 1, 3° et 4° de la loi relative à la police de la circulation routière);

2. Le dépassement de la vitesse maximale autorisée:

2.a. dans une agglomération, une zone 30, aux abords d'écoles, dans une zone résidentielle ou une zone de rencontre:

- de plus de 20 km/h pour les véhicules et les trains de véhicules d'une MMA supérieure à 7,5 tonnes, les autobus et les autocars;
- de plus de 30 km/h pour les autres véhicules.

2.b. sur les autres routes:

- de plus de 30 km/h pour les véhicules et les trains de véhicules d'une MMA supérieure à 7,5 tonnes, les autobus et les autocars;
- de plus de 40 km/h pour les autres véhicules.

1. Rijden onder invloed van alcohol of van andere stoffen

1.a. Indien de bestuurder of de persoon die hem begeleidt met het oog op scholing:

- ofwel, na ademanalyse, of indien ertoe niet kan worden overgegaan na een ademtest, een alcoholopname van ten minste 0,35 mg/l uitgeademde alveolaire lucht vertoont;
- ofwel een speekseltest heeft afgeleverd die wijst op de aanwezigheid van één van de stoffen, vermeld in artikel 37bis, §1, 1° van de wet betreffende de politie over het wegverkeer, die even groot is als of groter is dan de in de tabel van artikel 61bis, §2, 2° van diezelfde wet vastgelegde hoeveelheid.

1.b. Indien de bestuurder of de persoon die hem begeleidt met het oog op scholing:

- een ademtest, een ademanalyse weigert (of zonder wettige reden) een bloedafname weigert;
- zonder wettige reden de speekseltest of de speekselanalyse (of een bloedafname bedoeld in artikel 63, §1, 3° en 4° van de wet betreffende de politie over het wegverkeer) weigert te laten afnemen.

2. Overschrijding van de maximaal toegestane snelheid

2.a. Binnen een bebouwde kom, zone 30, schoolomgeving, woonerf of erf:

- met meer dan 20 km/u voor voertuigen en slepen met MTM van meer dan 7,5 ton, alsook voor autobussen en autocars;
- met meer dan 30 km/u voor andere voertuigen.

2.b. Op de andere wegen:

- met meer dan 30 km/u voor voertuigen en slepen met MTM van meer dan 7,5 ton, alsook voor autobussen en autocars;
- met meer dan 40 km/u voor andere voertuigen.

3. Dans les autres cas, mentionnés sous la rubrique II, et dans celui où la personne impliquée bénéficie d'un privilège de juridiction

(article 55 § 1er, alinéa 3 LPCR, articles 479 et 483 du Code d'instruction criminelle), le fonctionnaire de police doit obligatoirement avertir le procureur du Roi, en pratique le magistrat de garde ou de service de nuit, en vue de procéder au retrait immédiat du permis de conduire, qui agira conformément à la COL 3/2012 concernant le privilège de juridiction¹⁰.

L'avis au parquet relatif à l'infraction constatée, aux circonstances dans lesquelles elle a été commise et à ses conséquences éventuelles doit être objectif et aussi complet que possible. Il en est de même en ce qui concerne les circonstances professionnelles ou familiales que le contrevenant invoque pour expliquer les faits commis ou qu'il invoque à propos des conséquences d'une décision de retrait de permis de conduire.

B. Procédure

1. Le retrait de permis de conduire

a) Le retrait en soi

Après que le retrait ait été ordonné, le fonctionnaire de police invite le contrevenant à lui remettre son permis de conduire ou le titre qui en tient lieu.

b) Saisie

En cas de refus du contrevenant de remettre son permis, le fonctionnaire de police en avise le magistrat. Si celui-ci en ordonne la saisie, le fonctionnaire de police saisit le permis de conduire ou le titre qui en tient lieu.

c) Notification

Le fonctionnaire de police doit communiquer au contrevenant l'office du procureur du Roi (sans mention du nom du magistrat) et l'adresse du parquet ou du greffe où le permis de conduire retiré est

3. In de overige gevallen vermeld in rubriek II en wanneer het een betrokkene met voorrecht van rechtsmacht betreft

(artikel 55 §1, lid 3 van de wet betreffende de politie over het wegverkeer, artikelen 479 en 483 van het Wetboek van Strafvordering), moet de politieambtenaar de procureur des Konings, gewoonlijk de magistrat met dag- of nachtdienst, verwittigen met het oog op de onmiddellijke intrekking van het rijbewijs, die zal handelen overeenkomstig de COL 3/2012 betreffende het voorrecht van rechtsmacht¹⁰.

De kennisgeving betreffende het vastgestelde misdrijf, de omstandigheden, evenals de eventuele gevolgen ervan, moet objectief en zo volledig mogelijk zijn. Hetzelfde geldt in verband met de professionele of familiale omstandigheden die de overtreder inroept om de gepleegde feiten te verklaren of die de overtreder inroept met betrekking tot de gevolgen van een beslissing tot intrekking.

B. Procedure

1. Intrekking van het rijbewijs

a) De intrekking zelf

Na bevel tot intrekking verzoekt de politieambtenaar de overtreder om zijn rijbewijs of het daarmee gelijkgestelde document af te geven.

b) Beslag

Indien de overtreder weigert zijn rijbewijs af te geven, stelt de politieambtenaar de magistrat hiervan in kennis. Indien deze laatste bevel geeft tot inbeslagneming, neemt de politieambtenaar het rijbewijs of het daarmee gelijkgestelde document in beslag.

c) Kennisgeving

De politieambtenaar moet aan de overtreder het ambt van de procureur des Konings (zonder vermelding van de naam van de magistrat) en het adres van het parket of van de griffie meedelen waar het ingetrokken

¹⁰ Voir le chapitre concernant les infractions de roulage et contrôle de l'alcoolémie, p. 13.

¹⁰ Zie het hoofdstuk betreffende verkeersinbreuken en alcoholcontroles, p. 13.

déposé ou du service de police auquel il sera remis.

Il informe le contrevenant de la faculté de demander la restitution de son permis de conduire en adressant une requête au procureur du Roi ou, le cas échéant, au procureur général.

Si le fonctionnaire de police connaît le numéro du procès-verbal, il en informe l'intéressé.

Le fonctionnaire de police doit remettre au titulaire d'un permis de conduire étranger faisant l'objet d'un retrait immédiat, une attestation mentionnant la décision de retrait et l'adresse du parquet ou du greffe où le permis pourra lui être restitué.

Par cette attestation, l'intéressé sera également informé du fait que, s'il quitte le territoire belge avant l'expiration de la durée du retrait, le permis étranger lui sera restitué lorsque le parquet recevra un document émanant d'une autorité diplomatique, consulaire ou administrative étrangère ou d'un service de police étranger attestant qu'il a effectivement quitté le territoire belge.

d) Cas particulier de la conduite en dépit de la déchéance du droit de conduire

Si, lors du retrait du permis de conduire, il est constaté que le contrevenant est toujours en possession de son titre alors qu'il est déchu du droit de conduire, ce titre est immédiatement saisi et transmis directement au greffe compétent en vue de l'exécution de la déchéance. L'adresse du greffe est communiquée à l'intéressé.

2. Immobilisation du véhicule

En vertu de l'article 58bis, § 1er alinéa 3 nouveau de la loi relative à la police de la circulation routière (article 19, 3° de la loi du 9 mars 2014 précitée), l'officier de police judiciaire, auxiliaire du procureur du Roi, qui a ordonné le retrait immédiat de permis de conduire conformément à l'article 55, §

rijbewijs wordt neergelegd of van de politiedienst aan dewelke het zal overgemaakt worden.

Hij deelt de overtreder mee dat hij de mogelijkheid heeft de procureur des Konings of, in voorkomend geval de procureur-generaal, te verzoeken zijn rijbewijs terug te geven.

Indien de politieambtenaar het nummer van het proces-verbaal kent, stelt hij de betrokken persoon hiervan eveneens in kennis.

De politieambtenaar moet aan de houder van een buitenlands rijbewijs dat onmiddellijk is ingetrokken, een attest afleveren waarin de beslissing tot intrekking en het adres van het parket of van de griffie waar het rijbewijs hem kan worden terugbezorgd, worden vermeld.

Aan betrokkene wordt door middel van hoger vermeld attest eveneens meegedeeld dat wanneer hij het Belgisch grondgebied verlaat vóór het verstrijken van de duur van de intrekking, het buitenlands rijbewijs hem wordt teruggegeven wanneer het parket een document ontvangt uitgaande van een buitenlandse diplomatieke, consulaire of administratieve overheid of politiedienst, waarin wordt bevestigd dat betrokkene het Belgisch grondgebied werkelijk heeft verlaten.

d) Bijzonder geval van sturen spijs verval van het recht tot sturen

Indien bij de onmiddellijke intrekking van het rijbewijs wordt vastgesteld dat de overtreder vervallen verklaard is van het recht tot sturen en nog steeds in het bezit is van zijn rijbewijs, wordt dit onmiddellijk in beslag genomen en rechtstreeks aan de bevoegde griffie toegezonden met het oog op de tenuitvoerlegging van de vervallenverklaring. Het adres van de griffie wordt aan betrokkene meegedeeld.

2. Immobilisering van het voertuig

Krachtens het nieuwe §1, lid 3 van artikel 58bis van de wet betreffende de politie over het wegverkeer (artikel 19, 3° van voornoemde wet van 9 maart 2014) beschikt de officier van gerechtelijke politie, hulpofficier van de procureur des Konings die overeenkomstig het nieuwe §2 van artikel 55

2, nouveau de la loi relative à la police de la circulation routière, est compétent pour ordonner l'immobilisation du véhicule comme mesure de sûreté.

En revanche le pouvoir d'y mettre fin appartient au procureur du Roi ou, le cas échéant, au procureur général.

A la question du président de la Commission de l'Infrastructure, des Communications et des Entreprises publiques, de la Chambre des représentants qui s'enquérirait des « circonstances dans lesquelles l'officier de police judiciaire concerné prononcerait une telle immobilisation » le secrétaire d'Etat a répondu « qu'il en sera ainsi lorsque le conducteur ne peut en aucun cas poursuivre sa route. Il y a lieu de distinguer cette situation du cas où, après le retrait du permis de conduire, un membre de la famille ou un ami, par exemple, vient sur place pour emmener le véhicule »¹¹.

3. La rédaction du procès-verbal

a) Contenu

Le procès-verbal doit être objectif et complet. Il précise notamment la nature de l'infraction, les circonstances dans lesquelles celle-ci a été commise, ainsi que ses conséquences éventuelles, de même que les circonstances professionnelles ou familiales particulières sur lesquelles le contrevenant se fonde pour expliquer les faits commis ou qu'il invoque à propos des conséquences qu'entraînerait pour lui une décision de retrait de permis de conduire.

b) Délai

Le permis de conduire retiré ou le titre qui en tient lieu doit, en fonction des directives fixées par le procureur du Roi :

- soit parvenir au parquet compétent avec le procès-verbal constatant l'infraction ;

van deze wet betreffende de politie over het wegverkeer de onmiddellijke intrekking van het rijbewijs heeft bevolen over de bevoegdheid om de immobilisering van het voertuig als beveiligingsmaatregel op te leggen.

De procureur des Konings of desgevallend de procureur-generaal is daarentegen bevoegd om de immobilisering te beëindigen.

Op de vraag van de voorzitter van de Commissie Infrastructuur, Verkeer en Overheidsbedrijven van de kamer van volksvertegenwoordigers "in welke omstandigheden de betrokken officier van de gerechtelijke politie dergelijke immobilisering zal uitspreken" heeft de staatssecretaris geantwoord "dat dit zal gebeuren wanneer de bestuurder in geen geval mag verder rijden. Deze situatie moet onderscheiden worden van het geval wanneer na de intrekking van het rijbewijs bijvoorbeeld een familielid of kennis ter plaatse komt om met het voertuig te vertrekken"¹¹.

3. Het opstellen van het proces-verbaal

a) Inhoud

Het proces-verbaal moet objectief en volledig zijn. Het verduidelijkt inzonderheid de aard van het misdrijf, de omstandigheden waarin het werd gepleegd en de eventuele gevolgen ervan, evenals de bijzondere professionele of familiale omstandigheden waarop de verdachte zich beroept om de gepleegde feiten te verklaren of die hij inroept met betrekking tot de gevolgen van de intrekking van het rijbewijs.

b) Termijn

Het ingetrokken rijbewijs of het daarmee gelijkgestelde document moet, al naargelang de door de procureur des Konings vastgestelde richtlijnen:

- ofwel bij het bevoegde parket toekomen samen met het proces-verbaal houdende vaststelling van het misdrijf;

¹¹ Doc. Parl., Ch., n° 53 2880/004, page 15

¹¹ Parl. St., Kamer, 53 2880/004, p.15

- soit être conservé auprès du service de police qui a opéré le retrait immédiat.

Si possible et sauf instruction contraire du magistrat, le procès-verbal constatant l'infraction sera transmis au parquet au plus tard le premier jour ouvrable suivant la constatation des faits. A défaut, celui-ci sera transmis dans les plus brefs délais et au plus tard dans les cinq jours ouvrables.

Il contient notamment la rubrique relative au retrait du permis de conduire et est accompagné de l'ensemble des annexes (audition ou déclaration écrite, attestation signée de retrait et copie du permis de conduire).

Le retrait est enregistré dans LDU (Mercurius).

Dans tous les cas, l'officier de police judiciaire de garde doit informer le parquet par courriel le jour même du retrait du permis de conduire en y annexant une copie de l'attestation de retrait du permis de conduire.

c) Prolongation du retrait de permis de conduire par procès-verbal

Pour la rédaction d'un procès-verbal en vue de la prolongation du retrait de permis de conduire, il est renvoyé à la rubrique V.C.2.c).

V. INSTRUCTIONS DESTINEES AUX PARQUETS

A. Compétence

Le magistrat compétent pour décider du retrait immédiat de permis de conduire est

- soit le procureur du Roi;
- soit le procureur général près la Cour d'appel, s'il s'agit de personnes jouissant d'un privilège de juridiction.

- ofwel bewaard worden bij de politiedienst die de onmiddellijke intrekking uitgevoerd heeft.

Indien mogelijk en behalve andersluidend bevel van de magistraat wordt het proces-verbaal houdende vaststelling van het misdrijf ten laatste de eerste werkdag volgend op de vaststelling van de feiten aan het parket toegezonden. Bij gebreke daarvan wordt dit proces-verbaal zo spoedig mogelijk en ten laatste binnen vijf werkdagen toegezonden.

Dit proces-verbaal omvat meer bepaald een rubriek betreffende de intrekking van het rijbewijs, waaraan alle bijlagen (verhoor of schriftelijke verklaring, ondertekend attest van de intrekking en afschrift van het rijbewijs) toegevoegd worden.

De intrekking wordt geregistreerd in LDU (Mercurius)

De officier van gerechtelijke politie van wacht dient steeds op de dag zelf het parket via mail te verwittigen over de intrekking van het rijbewijs, door er een afschrift van het attest van intrekking aan toe te voegen.

c) Verlenging van de intrekking van het rijbewijs door middel van een proces-verbaal tot oproeping

Voor het opstellen van een proces-verbaal tot oproeping met het oog op verlenging van de intrekking van het rijbewijs wordt verwezen naar rubriek V.C.2.c).

V. ONDERRICHTINGEN BESTEMD VOOR DE PARKETTEN

A. Bevoegdheid

De bevoegde magistraat die de beslissing tot onmiddellijke intrekking neemt is:

- ofwel de procureur des Konings;
- ofwel de procureur-generaal bij het hof van beroep, indien het personen met voorrecht van rechtsmacht betreft.

B. Critères qui guident la décision

1. Principe

Dans tous les cas donnant lieu à un avis au ministère public en application du point IV.A.3, le magistrat avisé décide en principe d'ordonner le retrait immédiat du permis de conduire ou du titre qui en tient lieu si les critères y décrits sont réunis et suffisamment établis.

2. Exception

Il est déconseillé d'ordonner un retrait immédiat du permis de conduire lorsque le contrevenant est un cycliste, sauf en cas d'accident impliquant des tiers imputable au cycliste ou en cas de comportement manifestement dangereux de ce dernier.

3. Dérogations dans des circonstances exceptionnelles

Dans des circonstances exceptionnelles propres à l'affaire, le magistrat peut déroger à ces critères:

- a) en ordonnant le retrait de permis dans les cas visés par la loi mais non définis dans la présente circulaire commune, entre autres en fonction des antécédents de l'intéressé;
- b) en n'ordonnant pas le retrait de permis:
  - soit en raison de circonstances particulières ayant précédé les faits ou concomitantes à ceux-ci;
  - soit parce que les conséquences professionnelles ou familiales d'un retrait immédiat apparaissent disproportionnées par rapport à l'infraction commise.

Ces dérogations doivent toujours être motivées.

Il faut toujours tenir compte des antécédents connus de l'intéressé et de la nature dangereuse de son comportement pour la sécurité des autres usagers de la route.

B. Criteria met betrekking tot de beslissing

1. Beginsel

In alle gevallen die overeenkomstig punt IV.A.3 aanleiding geven tot kennisgeving aan het openbaar ministerie, beslist de geraadpleegde magistraat in beginsel tot onmiddellijke intrekking van het rijbewijs of van het daarmee gelijkgestelde document indien aan de criteria is voldaan en zij op voldoende wijze zijn aangetoond

2. Uitzondering

Het is af te raden een onmiddellijke intrekking van het rijbewijs te bevelen indien de overtreder een fietser is, behalve in geval van ongeval met derden dat aan de fietser te wijten is of in het geval manifest gevaarlijk gedrag heeft gesteld.

3. Afwijkingen in uitzonderlijke omstandigheden

De magistraat kan in uitzonderlijke omstandigheden eigen aan de zaak afwijken van deze criteria:

- a) door de intrekking van het rijbewijs te bevelen in de gevallen bij de wet bepaald maar niet omschreven in deze gemeenschappelijke omzendbrief, onder meer op grond van de antecedenten van betrokkene;
- b) door de intrekking van het rijbewijs niet te bevelen:
  - ofwel op grond van bijzondere omstandigheden voorafgaand aan of samenvallend met de feiten;
  - ofwel omdat de professionele of familiale gevolgen van een onmiddellijke intrekking onevenredig zwaar zijn in vergelijking met de begane overtreding.

Deze afwijkingen moeten altijd met redenen worden omkleed.

Er moet steeds rekening worden gehouden met de gekende antecedenten van betrokkene en met het gevaarlijke karakter van zijn gedrag voor de veiligheid van andere weggebruikers.

C. Durée du retrait

Conformément à l'article 56 de la loi relative à la police de la circulation routière, la décision de retrait immédiat prise par le magistrat de service a pour conséquence que le permis est en principe retiré pour une durée de 15 jours.

1. Restitution avant l'expiration du délai de 15 jours

En vertu de l'article 56, alinéa 1er de la loi relative à la police de la circulation routière, le permis de conduire ou le titre qui en tient lieu peut être restitué par le ministère public qui en a ordonné le retrait ou le ministère public compétent en cas d'application de l'article 55, § 2 LPCR, soit d'office, soit à la demande du titulaire.

En conséquence, en l'absence de circonstances exceptionnelles, le permis de conduire sera restitué à l'expiration du délai de quinze jours.

La restitution de ce document, avant ce délai, ne pourra avoir lieu que:

- soit sur la base d'éléments nouveaux ou inconnus au moment de la décision initiale, eu égard aux critères qui ont guidé cette décision;
- soit si les conséquences familiales ou professionnelles du maintien du retrait pendant une période de quinze jours apparaissent disproportionnées au regard de l'infraction commise;
- soit si l'imprégnation alcoolique est inférieure à 0,50 mg/l d'air alvéolaire expiré ou 1,14 g/l de sang sauf circonstance particulière d'une conduite compromettant la sécurité routière ou présence dans le corps d'autres substances que l'alcool qui influencent la conduite (à comparer avec la rubrique II.1.b.).

C. Duur van de intrekking

Wanneer de magistraat van dienst tot intrekking beslist, heeft dit ingevolge artikel 56 van de wet betreffende de politie over het wegverkeer tot gevolg dat het rijbewijs in beginsel voor een duur van 15 dagen wordt ingetrokken.

1. Teruggave vóór het verstrijken van de termijn van 15 dagen

Op grond van artikel 56, eerste lid van de wet betreffende de politie over het wegverkeer mag het openbaar ministerie dat de intrekking van het rijbewijs of het daarmee gelijkgestelde document heeft bevolen of het bevoegde openbaar ministerie ingeval van toepassing van artikel 55, §2, het document hetzij ambtshalve, hetzij op verzoek van de houder teruggeven.

Bijgevolg zal, bij afwezigheid van uitzonderlijke omstandigheden, het rijbewijs teruggegeven worden na het verstrijken van een termijn van vijftien dagen.

Voor genoemd document mag slechts vóór het verstrijken van die termijn worden teruggegeven:

- ofwel op grond van nieuwe elementen of van gegevens die onbekend waren op het ogenblik van de aanvankelijke beslissing, rekening houdend met de criteria die tot deze beslissing hebben geleid;
- ofwel in geval de familiale of professionele gevolgen van de handhaving van de intrekking tot een periode van vijftien dagen in vergelijking met de begane overtreding onevenredig zwaar blijken te zijn;
- ofwel wanneer de alcoholopname lager is dan 0,50 mg/l uitgeademde alveolaire lucht of 1,14 g/l bloed, behoudens de bijzondere omstandigheid van verkeersonveilig gedrag of de aanwezigheid in het lichaam van andere stoffen dan alcohol die de rijvaardigheid beïnvloeden (te vergelijken met rubriek II.1.b.).

2. Restitution après l'expiration du délai de 15 jours suite à la prolongation et au renouvellement de la prolongation du retrait

a) Généralités

Le ministère public demande une prolongation (et éventuellement un renouvellement de celle-ci) du retrait du chef des infractions qui constituent un danger particulier pour la sécurité du conducteur lui-même ou celle d'autres usagers de la route.

Ce danger peut ressortir:

- de la nature de l'infraction en tant que telle (absence prolongée des qualités physiques requises, des connaissances et de l'habilité nécessaires);
- et/ou d'une récidive (légale ou de fait), qui rend très vraisemblable la réitération future de la situation à risques, ce qui peut notamment ressortir des antécédents du contrevenant.

La demande de prolongation est une décision d'opportunité du ministère public.

L'ordonnance du tribunal de police n'est susceptible que d'opposition par le prévenu.

Aucun appel n'est possible.

Aucun appel n'est possible.

La décision du tribunal de police ne lie aucunement le juge du fond.

Par prudence, il convient, dans la mesure du possible, de confier le traitement de l'affaire quant au fond à un siège différemment composé de celui qui a statué sur la prolongation du retrait du permis de conduire.

b) Procédure ordinaire de demande de prolongation

- la demande est introduite par citation.

2. Teruggave na het verstrijken van de termijn van 15 dagen ten gevolge van verlenging en hernieuwing van de intrekking

a) Algemeen

Het openbaar ministerie vordert een verlenging (en eventueel een hernieuwing van de verlenging) van de intrekking wegens inbreuken die een bijzonder gevaar voor de veiligheid van de bestuurder zelf of van andere weggebruikers inhouden.

Dit gevaar kan blijken uit:

- de aard van de inbreuk op zich (een langdurig gebrek aan de vereiste lichaamsgeschiktheid en de nodige kennis en rijvaardigheid);
- en/of een (wettelijke of feitelijke) herhaling, waardoor een toekomstige herhaling van de risicosituatie zeer waarschijnlijk is, wat onder meer kan blijken uit de antecedenten van de overtreder.

De vordering tot verlenging is een opportuniteitsbeslissing van het openbaar ministerie.

Tegen de beschikking van de politierechtbank is alleen verzet van de beklaagde mogelijk.

Er is geen hoger beroep mogelijk.

De beslissing van de politierechtbank verbindt geenszins de bodemrechter.

Het past, uit voorzorg, in de mate van het mogelijke, de behandeling van de zaak ten gronde toe te vertrouwen aan een zetel die anders is samengesteld dan degene die uitspraak heeft gedaan over de verlenging van de intrekking van het rijbewijs.

b) Gewone procedure van de vordering tot verlenging

- de vordering wordt ingeleid bij dagvaarding.

- il y a lieu de respecter un délai de sept jours au minimum entre la citation et l'audience.

Quoique le texte de l'article 55bis de la loi relative à la police de la circulation routière ne le mentionne pas explicitement, ce délai doit être lu à la lumière de l'article 146 du Code d'instruction criminelle. Le délai qui y est mentionné est réduit dans cette procédure de dix à sept jours.

Ceci ressort implicitement du troisième alinéa de l'article 55bis, §1er de la loi relative à la police de la circulation routière qui stipule explicitement que l'article 146, deuxième et troisième alinéas du Code d'instruction criminelle est d'application.

Le deuxième alinéa de ce dernier article dispose: «Néanmoins, cette nullité ne pourra être proposée qu'à la première audience et avant toute exception ou défense». Le nouveau texte légal de l'article 55bis de la loi relative à la police de la circulation routière ne mentionne cependant aucune quelconque nullité, tandis que l'article 145, premier alinéa du Code d'instruction criminelle contient explicitement une telle mention.

En outre, l'article 55bis de la loi relative à la police de la circulation routière ne prévoit aucune disposition permettant une dérogation à l'article 55 du Code judiciaire ni à l'article 146 du Code d'instruction criminelle de sorte que, le cas échéant, ce délai de sept jours serait prolongé à raison de la distance.

A défaut d'une quelconque disposition dérogatoire, il est donc (presque) impossible de citer valablement des personnes qui habitent à l'étranger ou qui y ont leur résidence fixe, en vue d'une prolongation du retrait de permis de conduire. Pour ces personnes, la prolongation du retrait de permis de conduire sera requise (dans des cas particulièrement rares) par procès-verbal («ordre de citer»), conformément à l'article 55bis, §4 de la loi relative à la police de la circulation routière (voir rubrique c) infra).

- daarbij moet een minimumtermijn van zeven dagen tussen de dagvaarding en de zitting in acht genomen worden.

Hoewel de tekst van artikel 55bis van de wet betreffende de politie over het wegverkeer dit niet uitdrukkelijk vermeldt, moet die termijnbepaling gelezen worden in het licht van artikel 146 van het Wetboek van Strafvordering. De aldaar bepaalde termijn van tien dagen wordt in deze procedure echter herleid tot zeven dagen.

Dit blijkt impliciet uit de derde alinea van artikel 55bis, §1 van de wet betreffende de politie over het wegverkeer, die uitdrukkelijk bepaalt dat artikel 146, tweede en derde lid van het Wetboek van Strafvordering van toepassing is.

Het tweede lid van laatstgenoemd artikel bepaalt: "Deze nietigheid kan echter niet worden ingeroepen dan op de eerste terechtzitting en vóór alle exceptie of verweer". De nieuwe wettekst van artikel 55bis van de wet betreffende de politie over het wegverkeer bevat evenwel geen vermelding van enige nietigheid, zoals artikel 145, eerste lid van het Wetboek van Strafvordering dat uitdrukkelijk wél heeft.

Daarenboven voorziet artikel 55bis van de wet betreffende de politie over het wegverkeer geen enkele bepaling waarbij zou afgeweken worden van artikel 55 van het Gerechtelijk wetboek en artikel 146 van het Wetboek van strafvordering, waardoor in voorkomend geval, die termijn van zeven dagen verlengd wordt wegens de afstand.

Bij ontstentenis van enige afwijkende bepaling is het dus (nagenoeg) onmogelijk personen die in het buitenland wonen of er een vaste verblijfplaats hebben, geldig te dagvaarden met het oog op een verlenging van de intrekking van het rijbewijs. Voor hen zal (in de uiterst zeldzame gevallen) de verlenging van de intrekking van het rijbewijs gevorderd worden door middel van proces-verbaal van oproeping om te verschijnen voor de rechtbank, overeenkomstig artikel 55bis, §4 van de wet betreffende de politie over het wegverkeer (zie hierna rubriek c).

De plus, le délai de citation peut être réduit et l'intéressé peut être cité à comparaître le jour même à une heure déterminée en vertu d'une cédula décernée par le juge de police conformément aux articles 55bis, §1er de la loi relative à la circulation routière et 146, troisième alinéa du Code d'instruction criminelle.

Sous réserve des autres dispositions légales, la citation doit également mentionner les faits mis à charge de la personne citée, à ce stade de l'instruction.

Le tribunal doit statuer en audience publique dans les quinze jours suivant la décision de retrait de permis de conduire.

Les procureurs du Roi attireront l'attention des juridictions sur cette disposition contraignante. En cas de non-respect de cette disposition, le permis de conduire doit être restitué après l'expiration d'un délai de quinze jours après le retrait.

c) Prolongation du retrait de permis de conduire introduite par procès-verbal

Procédure

Le procureur du Roi peut remettre au prévenu un «ordre de citer» à comparaître devant le tribunal de police (ou correctionnel). Cet «ordre de citer» vaut citation afin de prolonger le retrait de permis de conduire d'une période de trois mois au maximum.

L'«ordre de citer» énonce les faits qui sont mis à charge du prévenu, le lieu, la date et l'heure de l'audience du tribunal.

Le procureur du Roi informe le prévenu qu'il a le droit de choisir un avocat.

Cette notification et cette communication sont mentionnées dans un procès-verbal. Copie de celui-ci est remise au prévenu.

Bovendien kan de termijn van dagvaarding verkort worden en de beklaagde gedagvaard worden om nog op de dag zelf en op een bepaald uur te verschijnen, krachtens een door de rechter in de politierechtbank te verlenen cedel overeenkomstig de artikelen 55bis, §1 van de wet betreffende de politie over het wegverkeer en 146, derde lid van het Wetboek van Strafvordering.

Onverminderd de overige wettelijke bepalingen, dient de dagvaarding tevens de opgave van de feiten, die de gedaagde in die stand van het onderzoek ten laste gelegd worden, te bevatten.

De rechtbank moet uitspraak doen in openbare terechtzitting binnen de vijftien dagen die volgen op de intrekking van het rijbewijs.

De procureurs des Konings zullen de aandacht van de rechtscolleges moeten vestigen op deze dwingende bepaling. Bij niet-naleving van deze bepaling moet het rijbewijs worden terugbezorgd na het verstrijken van een termijn van vijftien dagen na de intrekking.

c) Verlenging van de intrekking van het rijbewijs door middel van een proces-verbaal tot oproeping

Procedure

De procureur des Konings kan de verdachte van een overtreding oproepen om te verschijnen voor de politierechtbank (of de correctionele rechtbank). Die oproeping geldt als dagvaarding om de intrekking van het rijbewijs met een periode van ten hoogste drie maanden te verlengen.

In de oproeping worden de feiten die ten laste worden gelegd van de verdachte, de plaats, de datum en het uur van de zitting van de rechtbank vermeld.

De procureur des Konings stelt de verdachte ervan in kennis dat hij het recht heeft een advocaat te kiezen.

De kennisgeving en deze mededeling worden in een proces-verbaal vermeld. Hiervan wordt een afschrift aan de beklaagde overhandigd.

Le procureur du Roi peut déléguer cet «ordre de citer» à un officier de police judiciaire. L'officier de police judiciaire acte dans son procès-verbal sa délégation et l'accomplissement de sa mission.

La notification est faite au même moment que le retrait ou la saisie du permis de conduire.

Le délai entre la notification de «l'ordre de citer» et la date de la comparution est de maximum quinze jours.

Cas dans lesquels cette procédure est appliquée

Cette procédure n'est recommandée qu'exceptionnellement et notamment lorsque le ministère public dispose, dès qu'il est averti par la police, de suffisamment d'éléments permettant de décider de la demande de prolongation du retrait de permis de conduire et qu'en outre:

- le conducteur n'a pas de domicile ni de résidence fixe en Belgique (clandestins, personnes radiées des registres de la population).

Cette mesure **ne s'applique pas aux personnes dont le permis de conduire a été émis à l'étranger et qui y sont domiciliées**. *En effet, de tels permis de conduire doivent être restitués à leurs titulaires légitimes lorsque ceux-ci quittent le royaume.*

de préférence en cas de **contrôles de grande envergure**, faisant l'objet d'accords **préalables** entre le parquet et la police.

Les magistrats de garde du parquet devront être informés, par le magistrat qui s'est concerté avec le tribunal (de police), de la date à laquelle un contrevenant peut comparaître devant le tribunal de police.

Obligations imposées aux rédacteurs des procès-verbaux

Les personnes qui rédigeront les procès-verbaux indiqueront en ROUGE dans la marge de la page «procédure en

De procureur des Konings kan de oproeping aan een officier van gerechtelijke politie delegeren. In zijn proces-verbaal acteert de officier van gerechtelijke politie zijn delegatie en de uitvoering van zijn opdracht.

De kennisgeving vindt gelijktijdig plaats met de intrekking of de inbeslagneming van het rijbewijs.

De termijn tussen de kennisgeving van de oproeping en de datum van de verschijning bedraagt maximaal vijftien dagen.

Gevallen waarbij deze procedure wordt toegepast

Deze procedure wordt slechts zeer uitzonderlijk aanbevolen, namelijk wanneer het openbaar ministerie bij de verwittiging door de politie dadelijk voldoende elementen heeft om tot een vordering tot verlenging van de intrekking van het rijbewijs te beslissen en daarenboven:

- de bestuurder geen woonplaats of vaste verblijfplaats in België heeft (onderduikers, personen geschrapt uit het bevolkingsregister).

Deze maatregel is **niet van toepassing op personen die in het buitenland gedomicilieerd zijn en van wie het rijbewijs in het buitenland werd afgeleverd**. *Zulke rijbewijzen moeten immers aan hun rechtmatige houders worden teruggegeven wanneer deze het koninkrijk verlaten.*

bij voorkeur bij **grootschalige controles** die **voordien** tussen het parket en de politie zijn afgesproken.

De parketmagistraten die van dienst zijn, zullen door de magistraat die overleg gepleegd heeft met de (politie)rechtbank, moeten worden op de hoogte gebracht van de datum waarop de overtreder voor de politierechtbank kan verschijnen.

Verplichtingen voor de opstellers van de processen-verbaal

De personen die de processen-verbaal opstellen zullen in het ROOD in de kantlijn van de pagina "procedure tot verlenging van

prolongation du retrait de permis de conduire par procès-verbal».

Obligations imposées au secrétariat du parquet

Le secrétariat du parquet doit **immédiatement envoyer une copie** du procès-verbal au greffe. Le procureur du Roi attirera l'attention du greffe sur la date à laquelle cette affaire est fixée.

d) La procédure en renouvellement de la prolongation du retrait de permis de conduire

Le procureur du Roi peut requérir, auprès du tribunal de police, une ordonnance de renouvellement de la prolongation de retrait de permis de conduire du prévenu pour une durée de trois mois maximum.

La citation a lieu au plus tard quinze jours avant l'expiration du délai fixé par la première ordonnance ayant prolongé le retrait. En principe, un délai d'au moins sept jours doit exister entre la signification de la citation en vue du renouvellement et l'audience.

La citation énonce les faits initiaux ayant donné lieu au retrait, la référence de l'ordonnance ayant prolongé le retrait, les motifs de la demande de renouvellement et les autres mentions légales.

L'ordonnance n'est susceptible d'aucun appel, mais est susceptible d'opposition.

Cette procédure n'est recommandée que, si par sa participation ultérieure à la circulation, le prévenu met gravement en danger sa sécurité ou celle des autres usagers de la route. Ceci sera le cas en particulier lorsqu'il ne présente pas, de façon prolongée ou définitive, les qualités physiques requises et les connaissances ou l'habileté nécessaires. Dans ce cas il est souhaitable de citer le prévenu sur le fond devant le tribunal, pendant la période durant laquelle son permis de conduire lui est retiré.

de intrekking van het rijbewijs door middel van oproeping bij proces-verbaal" vermelden.

Verplichtingen voor het secretariaat van het parket

Het secretariaat van het parket moet **onmiddellijk een afschrift** van het proces-verbaal overmaken aan de griffie. De procureur des Konings vestigt de aandacht van de griffie op de datum waarop de zaak ter zitting wordt vastgesteld.

d) Procedure tot hernieuwing van de verlenging van de intrekking van het rijbewijs

De procureur des Konings kan bij de politierechtbank een beschikking tot hernieuwing van de verlenging van de intrekking van het rijbewijs van de beklaagde met ten hoogste drie maanden vorderen.

De dagvaarding vindt plaats ten laatste vijftien dagen vóór het verstrijken van de termijn bepaald in de eerste beschikking die de intrekking verlengd heeft. Er moeten principieel minstens zeven dagen zijn tussen de betekening van de dagvaarding tot hernieuwing en de zitting.

De dagvaarding bevat de oorspronkelijke feiten die aanleiding hebben gegeven tot de intrekking, de referte van de beschikking waarbij de intrekking werd verlengd, de motieven voor de hernieuwing en de overige wettelijke vermeldingen.

Tegen de beschikking kan enkel verzet worden aangetekend en geen hoger beroep.

Deze procedure wordt enkel aanbevolen wanneer de verdere deelname aan het verkeer door de verdachte de veiligheid van zichzelf en van de anderen buitengewoon ernstig in gevaar brengt. Dit zal in het bijzonder het geval zijn bij een langdurig of blijvend gebrek aan de vereiste lichaamsgeschiktheid en de nodige kennis en rijvaardigheid, waarbij het wenselijk is de verdachte voor de rechtbank ten gronde te dagvaarden terwijl zijn rijbewijs nog ingetrokken is.

e) Possibilité de citer au fond et en renouvellement de la prolongation de retrait de permis de conduire

Il y a lieu de citer dans un même acte et de prévoir qu'il sera statué subsidiairement quant à la requête de renouvellement.

Lorsqu'une affaire au fond est remise ou qu'un délibéré est reporté, le juge ne statue que sur le renouvellement, en attendant l'examen de l'affaire au fond ou le jugement.

3. Permis de conduire étranger

En vertu de l'article 56, alinéa 2, 3° de la loi relative à la police de la circulation routière, le permis doit être restitué au titulaire d'un permis de conduire étranger, qui ne répond pas aux conditions fixées par le Roi pour pouvoir obtenir un permis de conduire belge, lorsqu'il quitte le territoire belge.

Vu l'impossibilité matérielle de restituer le permis de conduire au moment du franchissement de la frontière, le permis lui sera renvoyé lorsque le greffe recevra un document émanant d'une autorité diplomatique, consulaire ou administrative étrangère ou d'un service de police étranger attestant que l'intéressé a effectivement quitté le territoire belge.

Le permis de conduire pourra lui être restitué via l'autorité diplomatique, consulaire ou administrative lorsqu'il aura quitté le territoire. Le document pourra également lui être envoyé par lettre recommandée à son domicile ou sa résidence, dont il aura fait mention lors de son audition.

D. Évaluation

La présente circulaire sera évaluée à la demande du ministre de la Justice ou du Collège des procureurs généraux.

Il est dès lors recommandé de relever toutes les remarques relatives à son application.

e) Mogelijkheid tot dagvaarding ten gronde en tot hernieuwing van de verlenging van de intrekking van het rijbewijs

Het is passend in een zelfde akte te dagvaarden ten gronde en te voorzien dat subsidiair uitspraak zal gedaan worden over de vordering tot hernieuwing.

Wanneer een zaak ten gronde of een beraad echter wordt uitgesteld, doet de rechter enkel uitspraak over de hernieuwing, in afwachting van de behandeling van de zaak ten gronde of van de uitspraak.

3. Buitenlands rijbewijs

Krachtens artikel 56, tweede lid, 3° van de wet betreffende de politie over het wegverkeer moet het rijbewijs worden teruggegeven aan de houder van een buitenlands rijbewijs die niet beantwoordt aan de voorwaarden gesteld door de Koning om een Belgisch rijbewijs te verkrijgen, wanneer hij het Belgisch grondgebied verlaat.

Aangezien het materieel onmogelijk is het rijbewijs terug te geven bij het overschrijden van de grens, wordt het hem toegezonden wanneer de griffie een document, uitgaande van een buitenlandse diplomatieke, consulaire of administratieve overheid of politiedienst, ontvangt, waarin wordt bevestigd dat betrokkene het Belgisch grondgebied werkelijk heeft verlaten.

Het rijbewijs kan hem worden terugbezorgd via de diplomatieke, consulaire of administratieve overheid wanneer hij het Belgisch grondgebied heeft verlaten. Het kan hem eveneens worden toegezonden bij aangetekende zending aan zijn woon- of verblijfplaats, die hij in zijn verhoor vermeld heeft.

D. Evaluatie

Deze omzendbrief wordt geëvalueerd op verzoek van de minister van Justitie of van het College van Procureurs-generaal.

Het verdient dan ook aanbeveling een overzicht bij te houden van alle bemerkingen betreffende de toepassing ervan.

VI. ENTRÉE EN VIGUEUR

La présente circulaire entre en vigueur le jour de sa publication.

IV. INWERKINGTREDING

Deze omzendbrief treedt in werking op de dag van publicatie.

Bruxelles, le 28 janvier 2026

Brussel, 28 januari 2026

Ministre de la Justice,

Minister van Justitie,

Annelies VERLINDEN

Le procureur général près la cour d'appel
de Bruxelles, Président du Collège des
procureurs généraux,

De procureur-generaal bij het hof van beroep te
Brussel, Voorzitter van het College van
Procureurs-generaal,

Frédéric VAN LEEUW

Le procureur général près la cour d'appel à
Mons,

De procureur-generaal bij het hof van beroep te
Bergen,

Ingrid GODART

Le procureur général près la cour d'appel
d'Anvers,

De procureur-generaal bij het hof van beroep te
Antwerpen,

Guido VERMEIREN

Le procureur général près la cour d'appel
de Liège,

De procureur-generaal bij het hof van beroep te
Luik,

Pierre VANDERHEYDEN

Le procureur général près la cour d'appel
de Gand,

De procureur-generaal bij het hof van beroep
te Gent,

Erwin DERNICOURT

